СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 300. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 26. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 300. Jersey City, N. J., Friday, December 26, 1930. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ПРОТИ ЗНИЖУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТНІ

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер заявив, що на розбудову доріг, національних парків і лісів призначено $219,922,000. Ті роботи будуть віддані тільки таким контракторам, котрі зобовяжуться платити робітникам найвищі заробітні платні, яких придержуються в даних околицях.

КОМУНІСТИ В БОРОТЬБІ З РІЗДВОМ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Йонг Пайонірс", молодечий відділ комуністичної партії в Америці, рішився піти слідом за комуністами в Росії й повести агітацію проти „Санта Клоз" і традицій, звязаних зі святом Різдва. Вони хочуть доказувати разом зі своїми московськими учителями, що „релігія є опіюм народа."

МОРАЛЬ ПОЛІЦІЇ ПІДУПАЛА.

НЮ ЙОРК. — Вже й майор Вокер прийшов до переконання, що мораль нюйорської поліції дуже підупала. Судові слідства виказують страшне хабарництво. З кождим днем треба потягати щораз нових людей до відвічальности. Вокер побоюється, що сама поліція готова тепер ставити перешкоди в дальших доходженнях. Тому взиває всіх провідних людей до помочі в боротьбі з хабарництвом.

КЛОПОТИ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

ВАШИНГТОН. — Републиканські провідники відвідували президента Гувера й радилися, що робити з конфліктом, який зайшов між сенатором Норисом і Люкасом, членом екзекутиви Републиканського Народнього Комітету.

Люкас поборював секретно Нориса при повних виборах на сенатора як зрадника партії, котрий голосував на Смита. Вислід розмови з Гувером невідомий, але назагал панує переконання, що Гувер попирає Люкаса.

Частина провідників партії є за усунення Люкаса з уряду, або принаймні за уділення йому нагани за поборювання Нориса. Друга частина є проти Нориса, котрого називають демагогом.

СВЯТОЧНИХ ДАРУНКІВ НЕ БРАКУВАЛО.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська почта мусіла наняти тисячі помічників, щоби дати собі раду зі святочними пакунками й листами. Хоч живемо у важких часах, вони не заважили на святочних дарунках. Почта подає, що вислано їх цього року на 10% більше ніж минулого року.

Есошіейтед Прес подає, що з нагоди Різдва розіслано почтою понад 20,000,000 пакунків зі святочними дарунками.

НАЙНИЖЧА ПРОЦЕНТОВА СТОПА.

НЮ ЙОРК. — „Ди Федерал Резерв Бенк оф Ню Йорк" знизив процентову стопу для банків, які є його членами, до 2%. Це є найнижча процентова стопа в цілій історії цього банку.

„Ди Федерал Резерв Систем" має, як подають, понад $1,000,000,000 „вільного золота", яке не потрібне для покриття паперових грошей, випущених банком і банкових депозитів. Оця вільна золота резерва уможливлює тепер банкови знизити процентову стопу й дати банкам стільки кредиту, скільки вони потребують.

Кажуть, що ця небувала знижка буде мати дуже корисний вплив. Вона піддержить довіря до банків, а рівнож дасть дешевий кредит торговлі й промислови. А це причиниться до ліквідації економічної депресії і безробіття.

ЗАМКНУЛИ ЩЕ ОДИН НЮЙОРСЬКИЙ БАНК.

НЮ ЙОРК. — Замкнено „Ди Челзі Бенк енд Трост Компані" разом з 6 філіями. Кажуть, що банк має покриття для всіх депозиторів. Але треба було його замкнути, бо депозитори кинулися масово витягати свої ощадности.

В ОБОРОНІ ПРАЦЮЮЧИХ ЗАМУЖНИХ ЖІНОК.

НЮ ЙОРК. — Френсис Перкинс, стейтова промислова комішенерка, каже, що не буде ніякої заради безробіттю, коли викидатимемо з роботи замужних жінок, а на їх місце даватимемо чоловіків.

Перкинс твердить, що майже всі ті жінки удержують родини, а навіть і чоловіків, які є без роботи.

ҐРІН МАЄ НАДІЮ НА ЛІПШІ ЧАСИ.

ВАШИНГТОН. — Вилїєм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, подає, що ще тепер маємо 5,300,000 безробітних. Але ситуація дещо поправляється, бо в грудні збільшилося безробіття тільки на 5%, коли минулого року воно піднеслося було в тім самім місяці на 28%.

БУДЕ ЛІПШЕ ЖИТИ.

НЮ ЙОРК. — Великий винахідник Томас Едисон каже, що найбільші винаходи будучности будуть звернені проти недуг. Люде в майбутньому будуть отже здоровіші.

Є КОЛО 7,000 КОМУНІСТІВ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — А. Дж. Мюст, директор „Лейбор Бруквуд Каледж" в Катона, Н. Й., подає, що в Америці є коло 7,000 дійсних членів комуністичної партії.

СОТНИКА МАКОГОНА КОРОНУЮТЬ НА КОРОЛЯ УКРАЇНИ.

Краківський Курерок іменував сотника американської фльоти, Макогона, гетьманом всієї України. Фантастичні інформації Курерка припали до вподоби „Ноєс Вінер Журнали" і в цій, здавалось би, поважній віденській газеті читаємо, що „Макогін, вель князь Розумовський, будучий князь України", арештований у Львові", а далі повторені всі нісенітниці Курерка. Треба згадати, що „Н. В. Журналь", який подає ці газетні качки, за останні два місяці мовчав про українські справи зовсім і про події в нашому краю не помістив ані слова. Ну, очевидно! Арештування короля Макогона це справді найважніша подія в нашому краю за останні часи. — („Діло").

ЯК ЖИВУТЬ СТУДЕНТИ В КИЇВІ.

„Пролетарська Правда" пише, що цього року в Київі належалось забезпечити житлом 9,320 студентів, а помешкання дістало тільки 5,416 осіб, а 3,000 студентів живе в Київі без даху над головою. Управа міста задумує змінити деякі робітничі клюби на студентські домівки, бо інакше студенти мусять покинути Київ. Всіх студентів у Київі є 30,000. Громадське харчування малоб дістати 22,000 осіб, а дістає тільки 1,000 обідів. Через погане харчування студенти не відвідують викладів, а дорогий час марнують стоячи в черзі перед кухнями.

547 ЧИ 10 ТИСЯЧ.

Москва повідомляє офіційно, що від 1-го січня ц. р. розстріляли в СРСР 547 осіб за контрреволюцію. Але російський еміґрантський комітет соціялдемократичної партії пише у своїй відозві до соціялістів цілого світа, що в СРСР розстріляли цього року понад 10 тисяч селян за опозицію до сільської політики Сталіна.

УБИВ БАТЬКА.

В Озерянах коло Бучача 20-літний Василь Гриньків пробив ножем крізь груди свого 66-літнього батька, посперечавшися з ним за ґрунт. Убийника арештовано.

МАНЕВРИ, КАРТИ І КОРОЛЬ.

Шведські часописи пишуть тепер про цікавий епізод з великих військових маневрів, які недавно відбулися в Швеції. Цей епізод звязаний з незвичайно популярним у своїй країні і відомим зі свого гумору шведським королем Густавом V. Одного дня король був на інспекції війська поза боєвою лінією. Коли переїздив дорогою, задримітив групу жовнірів, що грали в карти. Жовніри завважили короля щойно тоді, коли він зовсім близько підійшов до них. Сконстернорвані, хотіли сховати карти і стати на позір перед королем, та король казав не переривати партії. Але один з жовнірів встав таки на позір, забуваючи, що в руці тримає карти. Король, що сам є добрим грачем, глянув йому через рамя в карти і сказав: „Маєш слабі трефи, хлопче". — Після того усміхнувся і відійшов, а молоді жовніри почали дальше грати з запалом в карти.

РІЗДВЯНИЙ РАДІО КОНЦЕРТ

В неділю, 28. грудня, в годині 3. до 3.30, Рочестерський Український Громадський Хор під проводом Л. Сорочинського відспіває концерт колядок з радіо-стації W. H. A. M. у Рочестер Н. Й.

Програма: Ой видить Бог, К. Стеценка; По всьому світу, К. Стеценка; На Орданській річці, К. Стеценка; Добрий вечір тобі, К. Стеценка; Прилетів сокіл, В. Ступницького; Ой, рано, кури запіли, В. Ступницького; Ой у полі, при дорозі, К. Стеценка; Ой там за горою, М. Леонтовича; Щедрик, М. Леонтовича; Днесь поюще, К. Стеценка.

Солісти: Ю. Січинська, М. Климців, М. Юрків, А. Кучмій, І. Головко і В. Куцій.

ОСТРОВ НЕВІЛЬНИКІВ.

Комісія Союза Народів для поборювання торговлі дівчатами відкрила на Червонім мори остров, на котрім арабські торговці дівчатами мають магазини цього живого товару, який продають до ріжних країв домам розпусти і поодиноким богатим розпустникам. Ті дівчата живуть у печерах скал на острові. Остров обставлений сторожею, котра стріляє до кождого, хто хотів би до острова причалити. Висланникам комісії повелося підкупити одного з тих торговців. При його помочі підкуплено сторожу острова. По оглядинах висланники вислали до Союза Народів реляцію. Тепер комісія радить, як це гніздо знищити.

„ПЕНЦЬ ВИРОКУФ СЬМЄРЦІ"

„Експрес Вечорни" повідомляє під повищим заголовком, що постерунок поліції в Городенці одержав листа-аноніма. На другому боці коверти написано: „УВО Городенка-Украіна". В коверті було письмо з присудом смерти на чотирох поліцаїв і громадського секретаря Цвіклінського. Письмо підписав „Заступник Залізної Маски". Поліція шукає автора листа.

Повітова команда поліції в Городенці дістала теж листа, будьто від УВО, на якім як надавець є „Кобиловолоки, Н. Н. біля Теребовлі". Зміст листа, як твердять польські джерела, дуже провокуючий. Поліція веде слідство.

ПРЕСТІЛ ПАПИ ГРИГОРІЯ VII.

Підчас реноваційних праць у Палермо відкрили престіл папи Григорія VII. Цей факт викликав враження не тільки в кругах артистів, але й між істориками. Цей престіл має свою історію. Він знаходився в Каносі в тім часі, коли король Генрих IV. прийшов у волосіниці упокоритися перед папою Григорієм VII.

КРІВАВЕ ВЕСІЛЛЯ.

Коваль Пензес із Шомбора в Юґославії женився і спросив на весілля багато гостей. Коли учасники весілля забавлялись, хтось повідомив, що до комори жениха закрадається якийсь злодій і виносить до саду краденi речі. Молодий і його гості кинулися ловити злодія, який, утікаючи, стріляв до гостей і смертельно поранив двох хлопців. Злодій утік, але вті... кинув, загубив капелюх, по якім поліція пізнала, що тим злодієм був тіточний брат жениха Пензеса, і його другого дня арештовано.

ВІЙСЬКОВИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОМІСАР УТІК ДО ПОЛЬЩІ.

З Вильна прийшли вістки, що на прикордоннім відтинку Щепетівщина перейшов на польський бік заступник комісаря 9. полку большевицької піхоти, Борис Данилів. Польська стежа придержала його та відвела до станиці КОП. Данилів сказав, що втік з армії, бо вже надоїли йому тамошні відносини.

ТЕ, ПРО ЩО НЕ ГОВОРИТЬСЯ

Перед львівським карним судом відбувалася розправа проти повитухи (акушерки) Марії Палюховської, яка потайки за добрі гонорарі позбавляла жінок вагітности, але так нещасливо, що дві жінки померли від цієї операції. На лаві обвинувачених засіли також разом з нею дві її приятельки, які зєднували для неї клієнток. Розправа відбулась при замкнених дверях. Обвинувачену засуджено на 2 роки вязниці.

САМІ ПІДПАЛИЛИ СВОЇ ФАБРИКИ.

Перед окружним судом у Лодзі відбувся процес проти фабрикантів, що підпалили свої фабрики, щоби дістати високі обезпеченеві премії. На лаві обжалованих засіли були три промисловці: Цукер, Рубін і Шайнфарбер та кількаразів караний злодій Спектор. Всіх їх засудив суд по 4 роки вязниці. Жінку фабриканта Рубіна засудив суд за співучасть у підпалі на 3 роки вязниці з заміною на дім поправи.

ВАЛЯТЬ ХРЕСТИ.

У Ямниці (Станиславівщина) невідомі люди виверлули на цвинтарі два українські камінні хрести: один поставлений на памятку знесення панщини, другий на гробі В. Сенечнюка. Крім того знищили бетоновий стрілецький хрест і вирвали вікна з рамами з громадського дому.

ЗАСУД ГРАБІЖНИКІВ.

Гринь Кисіль, робітник у цегольні в Скваряві Старій (біля Жовкви) постановив ограбити управителя цегольні Вайдгорна. Він порозумівся з цією метою із стрільцями 6. полку кінних стрільців: Кучулою, Грушкою та Жучковським і дав їм 3 цивільні блюзки та пістоль. Дня 18. липня ц. р. вони всі обезсилили сторожа цегольні і прикрили його курткою. Один з напасників стояв біля сторожа на варті, який усеж таки кричав, щоби перестерегти управителя. Тоді один з вояків вистрілив і втік. Тимчасом інші напасники вдерлись у Вайдгорнову хату та забрали там 700 зол. Небаром їх арештували, при чому трох стрільців відставили до військового суду. Львівський суд присяглих засудив на днях Кисіля за той напад на 3 роки тюрми.

ҐРАБИВ З ГОЛОДУ.

В лісі між Чайківцями й Підгорцями біля Рудок замордовано лісничого Петра Шаткевича. Як його вбийника арештували Теодора Ковальця з Підгорець. При нім найшли 280 зол., золотий годинник, які він зрабував, і револьвер. Ковалець признався до вбивства і заявив, що вбив тому, бо не мав з чого жити і сподівався, що при вбитім найде гроші.

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В РУМУНІЇ ПРОЯСНЮЄТЬСЯ

ЗІ СМЕРТЮ В. БРАТІЯНУ МОЖЛИВА СПІВПРАЦЯ ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ З КОРОЛЕМ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Політична ситуація в Румунії знайшлася на переломі. Можна сподіватися, що тепер скінчиться розкол ліберальної партії на сторонників і противників короля Кароля. Як відомо, Братіяну був рішучим противником Кароля, але знайшлася частина лібералів на чолі зі свояком В. Братіяну, Юрієм, яка стала по стороні Кароля. Цей розкол серед лібералів значно ускладнив і без того не дуже світлу політичну ситуацію в Румунії.

Сподіваються, що на чолі ліберальної партії стане Дука, який своїм авторітетом обєднає всю партію біля свого проводу. Дука є прихильником Кароля й постарається примирити з ним усю ліберальну партію. Зогляду на нову політичну ситуацію в Румунії можливо, що бувший премієр-міністер Маню, який відкинув лібералів від панування в Румунії, перерве свою поїздку за кордоном і постарається чимскорше вернутись до Румунії.

Разом з тим також скоро мусить бути розвязане відношення між королем Каролем і дружиною його Оленою. Вони ще й досі не зійшлися, а Кароль поставив Олену під стислий догляд своїх агентів і заборонив їй в Румунії зноситися зі своїми приятелями та знайомими, замикаючи її в тісному колі особистих приятелів. Таксамо заборонив їй виїхати з Румунії, щоби відвідати своїх родичів. Тепер до Букарешту приїхав югославянський король Олександер, чоловік сестри Кароля. Він буде старатися якось залагодити взаємовідносини між Каролем та Оленою, які тяжко відбиваються на внутрішньому румунському політичному життю.

ІНДУСИ Й МУСУЛМАНИ НА ШЛЯХУ ДО ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Засідання англійсько-індійської конференції перервано на Різдвяні Свята. В той час будуть іти наради між індусами ріжних релігій, щоб осягнути між ними порозуміння. Мек Донелд буде всіми силами старатися допомогти їм у цьому, бо без порозуміння між собою ріжних індуських груп не можливе порозуміння всеї Індії з Англією.

Оптимісти сподіваються, що порозуміння між Індусами буде осягнене скоро, а це приведе також до порозуміння між Англією й Індією. В той саме час в Індії нема спокою й крайньо-націоналістичні групи все більше розвивають свою агітацію за повне відокремлення Індії від Англії.

ЗАМАХ НА ГУБЕРНАТОРА.

ЛЯГОР (Індія). — Коли губернатор провінції Пунджаб виходив з сенатської салі пунджабського університету, в нього стрілив один індуський націоналіст. З трох стрілів губернатор поранений одною кулею легко в ліву руку.

Після перевязки в місцевому шпиталі він вернувся до свого помешкання. Напасника арештовано й узято до слідства. Три інші стріли поранили жінку-лікарку, помічника інспектора й одного поліцая.

Зпочатку арештували були трох Індусів, але потім затримали в арешті лиш одного, бо лиш у нього знайшли револьвер зі слідами свіжого стріляння. Він назвав себе студентом медичного факультету місцевого університету.

В КИТАЮ КИПИТЬ.

ШАНҐАЙ (Китай). — В той саме час, коли на півдні війська Кай Шека звільняють міста від комуністичних банд, в інших районах комуністи зробили напади на міста й розграбили та попалили їх. При тім багато мирного населення вимордовано та змасакровано.

Комуністи захопили такі великі міста й значні торговельні центри, як Тзінґшин, Кайнте, Гуков та інші. Разом з тим назріває конфлікт між нанкінським правительством та губернатором Манджурії. Кожда сторона обвинувачує другу в недодержанню умов і в підступстві. Цей конфлікт може привести до вибуху нової кривавої війни між нанкінським урядом з одної сторони та Манджурією й генералами, противниками Кай Шека, з другої сторони.

НІМЦІ НЕ БУДУТЬ ОПІКУВАТИСЯ РОСІЯНАМИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецьке правительство заявило, що воно припиняє опікування Росіянами в Китаю, таксамо, як не буде більше опікуватися Китайцями в Росії. Таке завдання Німеччина взяла на себе після розриву дипльоматичних зносин між Китаєм і Росією підчас торічного конфлікту з приводу Східно-Китайської залізниці.

Большевики ще не мають свого дипльоматичного представництва в Китаю, а тому їх громадяни залишаються там без жадної опіки. Лише в Манджурії большевики мають своїх консулярних представників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	0 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Ситі і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЕЛЯНИ СУДЯТЬ СВОЮ ДИТИНУ

До траґічних картин, яких так богато в історії нашого народа, треба додати ще ту, що зветься судом над Тацинцем, атентатчиком на архидіякона Сабова в Ужгороді на Закарпатській Україні.

Атентат той виконав молодий 18-літний хлопець, дитина селянських родичів з Закарпаття. А виконав його проти архидіякона Сабова як представника русифікаторської течії на Закарпаттю. Отим атентатом, як пише ужгородська „Свобода", хотів молодий Тацинець „лиш задемонструвати, щоби про це писано і щоби люди довідалися, що є ще хтось, що протестує проти того, що мадярони денаціоналізують його рідний, несвідомий своєї національности, нарід".

На суді стануля рівнож п-ні Новаковська, жінка українського адвоката з Галичини, котра перебрала цілу вину за той атентат на себе й просила суддів помилувати молодого хлопця, бо це вона його наклонила до цього кроку.

Обоє обжаловані заявили перед судом, що „не хотіли нікого убити, а хотіли лише звернути увагу публичної опінії на тото, що тутешній руський нарід це не Москалі і що так звані дні „русской культури", уладжувані Духновичівцями, це погубна робота скритих фанатичних душ, котрі найшли собі до тої цілі фальшиво амбітні одиниці, що для своєї хоробливої амбіції підпирають працю нищення рідного народа".

Молодий Тацинець зізнав далі, щоби про це все „заговорили не лиш у його рідній країні, але й поза її межами, бо навіть і за границею, — хотів дати світови знати, що ще нині в 20-тім столітті робиться у демократичній республиці експеримент винародовлювання економічно слабої, а національно малосвідомої нації."

Тацинець нікого вбити не хотів. І нікого не вбив. Сам архидіякон зізнає, що навіть і не чув вистрілу. Знову військові знавці твердять, що з такого револьверу, з якого стріляв Тацинець, прямо неможливо нікого вбити.

Та найбільше наставав на те, що з того револьверу таки можна було вбити, предсідатель лави суддів присяжних, яка складалася з самих наших селян! Це був „Американець", котрий вернувся на рідну землю з духом, якого набрався в Америці від своїх мадяронських отців духовних. І не диво, що з таким головою в селянській лаві присяжних знайшлося 8 голосів, які узнали Тацинця винним наміреного вбивства. Отже самі селяни засудили у своїй темноті найідейніших своїх оборонців.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКУ ПРОБЛЄМУ

(Докінчення)

„Дер Студент" з 1. 11. 30. пише в статті „Пацифікація Східної Галичини" про жорстокости, що їх роблять Поляки на українських землях. Польські заперечування не мають вартости, бо мимо їх всі ті безправства тревають дальше. Тут вичисляється всі ті жорстокости в поодиноких селах, що їх допустились Поляки, подаючи задля браку місця лише дуже маленьку частину, зазначуючи однак, що можнаб їх богато більше подати і ліста ніколиб не вичерпалась. Стверджується факт, що помимо відкликувань експедицій, вони тревають дальше, ба навіть в самому Львові студенти позволяють собі на вибрики на очах властей і то все безкарно.

„Ґерманія" з 2. 11. 30., розглядаючи положення в Польщі, стверджує, що Білорусини рішили створити й собі Військову Орґанізацію на зразок української, щоб з весною зачати проти Польщі боротьбу в більшому стилю. Це, розуміється, польські ґазети зараз звернули на конто Німеччини, що є лише ознакою непевности польського режиму на Сході і польської нервозности.

„Берлінер Таґеблят" з 5. 11. 30. пише про доклад Дубровича, кореспондента згаданої ґазети в Варшаві на зібранні Ліґи Прав Оборони Людини. По докладі збори рішили на пропозицію К. Ґросмана вислати до Польщі інтернаціональну комісію для провірки на місці тамошних відносин.

„Штальгельмкорреспонденц" з 7. 11. 30. пише в статті „Ось і Польща": В Східній Галичині та на Волоні Українців винищується по большевицьким методам. Польща панує насильно над 10 міліонами Українців та Німців тим способом, що його можна порівнати лише хіба з московським. В той час, коли ввесь культурний світ стоїть одним фронтом проти большевизму червоної Москви, жаден голос не підніметься проти жорстоких метод варшавського польонізму. Требаб припустити, що відповідальним чинникам антанти заговорить сумління, бо якраз вони були тими, що видали на поталу Ляхам 7 міліонів Українців. Але ані думки про це! Слово зломане — анальоґія до вступного зломання перемиря. Щож це тепер обходить антанту, що там діється з Українцями? Що це обходить панів з Лондону, Парижа і Вашингтону, що діється в Польщі з міліонами Німців? Вони знаходять все в порядку і — балакають собі спокійно про мир між народами, про волю та про демократію!"

„Католіше Кореспонденц" з 8. 11. 30. містить велику статтю „Польський похід на знищення Українців" або „Неімовірний терор на Західній Україні. Українці звертаються до папи. Також і церкву переслідують". В статті пригадуються ті зобовязання, які Польща взяла на себе при признанні їй українських земель, як рівнож про насильну латинізацію української церкви, не звертаючи уваги на те, що навіть римська курія українську церкву як таку признає і ґарантує їй права свобідного розвитку. Дальше йдуть пригадки на польські звірства в українських селах, що не оминули навіть священства... „Навіть від збезчещення церков не уступили Поляки. Так нпр. в селі Остяки польські вояки поздирали з церковних стін образи святих і при дикому реві доптали їх ногами на площі перед церквою"... Дальше йдуть описи нищення українських захоронок, удержуваних Василіянками, як у совітах, з одною лише ріжницею, що большевики це все роблять офіціяльно, а Поляки під покришкою „пацифікації", хотячи знищити ввесь український рух з церквою включно... Всякі старання митрополита Шептицького не мали ніяких успіхів і тому український народ помимо напімнень мусить творити окремі повстанчі відділи і боронитися сам... „Положення так загострилося, що отвертого повстання ніяк не можна оминути. Навіть традиційні церковні торжества, які щорічно відбувалися з великим торжеством у день Всіх Святих за поляглих борців за волю народу, мусів митрополит заказати..." Українська кольонія в Італії з огляду на те, що Союз Народів ще не знайшов часу занятись ближче тою справою, звернулась до Папи Римського в тій справі.

„Дойтше Рундшав" з 9. 11. 30. пише про старання Білорусинів створити в себе військову орґанізацію на зразок української. Ці вістки подаються на підставі польської преси, що про це свойого часу богато писала.

„Фольксконсервативе Гохшульбріхе" з 12. 11. 30. в статті „Українська проблема" подає коротку ґеоґрафію України та причини, чому саме до сьогодні не здобула собі Україна самостійности, а замісць того зістала розділена аж на 4 займанщини з самостійною Совітською Україною. Дальше йдуть згадки про визвольну українську боротьбу та про теперішню її стадію. Далі звертається увагу на те, що Німці замало займаються українською проблемою..." Тут лежать завдання, які будуть мати в будуччині велике значіння, коли німецька східна політика не заведе в тому напрямку. Не підлягає жадному сумнівови, що свідомий 40-міліоновий народ чи скорше чи пізніще таки фактично проведе свою самостійність в життя. Особливо в цьому випадку, коли сильна українська держава буде важним фактором політичної рівноваги на Сході, своєчасне вивчення цеї проблеми і звершення на неї уваги може мати лише позитивні користи для німецьких цілей на Сході..."

„Базелер Форвертс" з 13. 11. 30. поміщує статтю в „Католіше Корреспонденц", про яку вже вище була згадка і вкінці подає свої завваження: „З наших читачів мабуть всі чули про ці переслідування християнства з боку Поляків"... „Чому католицькі ґазети в Швайцарії скорше не писали таких артикулів? Чому не зробили вони якої демонстрації проти тих переслідувань?"

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В АМЕРИЦІ

Ріжні злидні переживав наш нарід під усіма займанщинами, та найбільше доводилося йому терпіти під Польщею. Щоби бодай вчасти улекшити біль і рани Ляхами скатованих наших рідних, ми, українські жінки, зорґанізовані в Товаристві „Союз Українок в Америці", оснували Комітет Медично-Допомогового Фонду.

Не будемо переказувати тих страшних тортур, які терпить наш нарід, бо цілий світ вже знає про це. На цьому місці звертаємо лишень увагу нашого жіноцтва в Америці на скатованих українських жінок, мущин, молодь і навіть дітей, котрі через брак достаточної лікарської помочі і самих ліків станутъ на ціле своє життя каліками. Ляхва хоче нас знищити: майно зруйнувати, тіло скатувати і дух прибити та спідлити. Серце перестає бити на саму згадку, що наш нарід мав би стати на довгі літа душевною та тілесною калікою.

Хтож має їх ратувати? Чи може той безсердечний Лях, що так по варварськи поступає, чи може поратує хто инший? Ввесь світ скаже нам: „Гелп юрселф фирст", а коли доперва побачать, що ви не в силі самі дати собі ради, тоді вам допоможуть.

Маючи це на увазі, Комітет Медично-Допомогового Фонду звертається з отсею відозвою до українського жіноцтва в Америці і просить Вас, чесні жінки, призадуматися над недолею Ваших сестер, братів та родичів. Але не лише думайте і жалуйте, бо це ніяка поміч, а займіться збіркою жертв. Удаємося до Вас, бо знаємо, що Ви скорше відчуєте і зрозумієте біль матерей, котрих діти, ця їх надія, безпощадно Ляхами нищаться. Вони там собі думають: наші сестри в Америці наше горе і терпіння відчують і нас в нещастю певно поратують. Ми щасливі, бо не бачимо тих мук, але нас болить серце за нашими рідними. Такі, яким доля наших рідних байдужа, не мають, як і наші вороги, ні совісти ні серця. Ми свято переконані, що такиж жінок у нас не буде і тому просимо Вас:

1. Зберіться у Вашім Товаристві чи Сестрицтві на спеціяльний мітинг.

2. Підіть до Вашого священика і просіть, щоби оголосив Ваш мітинг через дві неділі в церкви та своїм словом і своїм приміром попер добродійну справу.

3. На Вашім мітингу виберіть кілька жінок, котрі займуться збіркою між своїми.

4. Збіркою між чужими нехай займуться молоді дівчата, котрі зможуть кождому жертводавцеві пояснити добре по англійськи ціль збірки, представляючи звірства Ляхів над Українцями. На збірку треба дістати позволення (перміт) мейора міста.

Віримо, що наше жіноцтво зрозуміє вагу такої акції і своїм чином як найкраще засвідчить свою любов до України.

По всякі інформації треба писати і гроші посилати на адресу:

Mrs. Pauline Avramenko,
P. O. Box 101, Station D.,
New York City.

За Медично - Допомоговий Фонд:

Д-р Неоніля Пелехович, голова;
Катерина Берків, заступниця;
Павлина Авраменко, писарка;
Катерина Шутак, скарбничка;
Анна Онищук, фін. писарка.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 27-го грудня, в годині 8-ій ввечір. Проситься всіх членів обовязково прибути на збори, бо буде вибір уряду і другі справи. Збори відбудуться під ч. 217-219 Іст 6-та вул., в Укр. Нар. Домі. — Йосиф Забавчук, предс.; М. Ликтей, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Запор. Січи ім. Богдана Хмельницького, від. 245, що річний мітинг відбудеться в неділю, 28 грудня, точно в годині 2-ій пополуд., в звичайній гали. Обовязком є членів прибути в означений час, вислухати справоздання контролі з цілого року та вибрати уряд на слідуючий рік. Кари не накладаємо, бо віримо в точність нашого членства. — Ф. Мазовіта, предс.; І. Музика, скарб.; В. Гасій, секр.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ НА ЗАХІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(4)

276. Льодзер Фольксцайтунґ з 27. 10. 30, про арештування послів.
277. Дойтше Рундшав з 28. 10. 30, про уневажнення виборчих лист.
278. Тіркіше Пост з 28. 10. 30 „Мала війна в Польщі", велика стаття.
279. Дойтше Рундшав з 28. 10. 30, про дальші арештування.
280. Роте Фане з 29. 10. 30, про війну польського пролетаріяту з фашизмом.
281. Дойтше Альґемайне Цайтунґ з 29. 10. 30 „Польський терор у Галичині", велика стаття.
282. Дойтше Таґесцайтунґ з 29. 10. 30 „Польські виборчі методи", стаття.
283. Льодзер Фольксцайтунґ з 29. 10. 30, про звісних 300 мандатів.
284. Фрае Прессе з 29. 10. 30, про уневажнення посольських лист.
285. Ґерманія з 29. 10. 30, про українську католицьку партію.
286. Черновітцер Морґенблят з 29. 10. 30, про протести Українців.
287. Мемелер Дампфбот з 30. 10. 30 „Побренькування шаблюкою над Вислою".
288. Фрае Прессе з 30. 10. 30, про пастирський лист Діонізія і про нову партію.
289. Фрае Прессе з 30. 10. 30 „Стара пісонька", стаття.
290. Лер Юнґдойтше з 30. 10. 30, вістки про події.
291. Дойтше Рундшав з 30. 10. 30, про видалення Американців.
292. Льодзер Фольксцайтунґ з 30. 10. 30, про нові арештування.
293. Каттовітцер Цайтунґ з 30. 10. 30, про нову партію Шептицького.
294. Тіркіше Пост з 31. 10. 30, про карні експедиції в Галичині.
295. Черновітцер Альґемайне Цайтунґ з 31. 10. 30, про події в Галичині.
296. Мемелер Дампфбот з 1. 11. 30 „Муки Українців", стаття.
297. Дер Юнґдойтше з 2. 11. 30, про вибори.
298. Фрае Прессе з 1. 11. 30, про арештування.
299. Теґліхе Рундшав з 2. 11. 30, про протестаційне віче Українців у Берліні.
300. Дойтше Рундшав з 4. 11. 30, про арештування.
301. Дер Юнґдойтше з 4. 11. 30, про нові арештування.
302. Пестер Льойд з 1. 11. 30, про нові арештування.
303. Дер Юнґдойтше з 5. 11. 30, про український протест у Берліні, стаття.
304. Берлінер Берзенцайтунґ з 1. 11. 30 „Пекло на землі", стаття.
305. Дойтше Таґесцайтунґ з 1. 11. 30 „Нові польські насильства".
306. Дер Юнґдойтше з 1. 11. 30, про арештування.
307. Мілітервохенблят з 4. 11. 30, про УВО.
308. Дойтше Таґесцайтунґ з 2. 11. 30, про протестаційні збори у Берліні.
309. Гафельлендішес Ехо з 1. 11. 30, про церкву і терор на Україні. Арештування.
310. Дойтше Таґесцайтунґ з 1. 11. 30 „Образки з погромів у Галичині". Головінський, Централсоюз, дві фотоґрафії.
311. Берлінер Льокальанцайґер з 1. 11. 30, про арештування.
312. Дер Таґ з 2. 11. 30, про арештування.
314. Дойтше Таґесцайтунґ з 2. 11. 30, про арештування.
315. Теґліхе Рундшав з 1. 11. 30, про арештування.
316. Фрае Прессе з 8. 8. 30, вістки про саботажі.
317. Фрае Прессе з 11. 8. 30, вістки про арештування послів.
318. Дойтше Рундшав з 12. 9. 30, довша стаття про арештування опозиції.
319. Журналь де Женев з 12. 9. 30. Лист Шульгина до Бріяна в українській справі.
320. Каттовітцер Цайтунґ з 12. 9. 30, про побут послів у Берестi в тюрмі.
321. Дойтше Рундшав з 18. 9. 30, довша стаття про нічні арештування.
322. Льодзер Фольксцайтунґ з 20. 9. 30. „Бересть і Маґдебурґ", стаття.
323. Льодзер Фольксцайтунґ з 21. 9. 30, вістки про атентати.
324. Фрае Прессе з 22. 9. 30, про атентат на школу у Львові.
325. Льодзер Фольксцайтунґ з 22. 9. 30, про протест Українців у Відні.
326. Льодзер Фольксцайтунґ з 22. 9. 30, про арештування й атентати.
327. Каттовітцер Цайтунґ з 23. 9. 30. „Удар проти Українців", довші вістки.
328. Льодзер Фольксцайтунґ з 30. 9. 30. „Акція проти Українців", стаття.
329. Дер Гайматдінст „Нові вибори і національна боротьба в Польщі", стаття.
330. Теґліхе Рундшав — Берлін з 1. 10. 30. „Польська терористична орґанізація проти Німців", стаття.
331. Дойтше Альґ. Цайтунґ — Берлін з [illegible]. 10. 30. „Український зазив до Союза Народів", про заклик Петрушевича.
332. Манчестер Ґардієн з 14. 10. 30. „Траґедія України", стаття.
333. Манчестер Ґардієн з 14. 10. 30. „Український терор", стаття.
334. Манчестер Ґардієн з 15. 10. 30. „Польський терор на Україні" або „Повоєнна історія Східної Галичини", стаття.
335. Фрае Прессе з 19. 10. 30, вістки про арештування і про лист Шептицького.
336. Тіркіше Пост з 20. 10. 30. „Боротьба Анґлії проти Польщі", вістки про заходи в Анґлії в обороні українського населення в Польщі.
337. Манчестер Ґардієн з 22. 10. 30. „Протест митрополита", несконфіскований лист митрополита Шептицького.
338. Ґерманія з 23. 10. 30. „Польсько-українська незгода", довша стаття.
339. Льодзер Фольксцайтунґ з 24. 10. 30. „Акція проти Українців", стаття.
340. Берлін ам Морґен з 22. 24. і 30. 10. 30. „Познаки пожежі в Східній Галичині", серія статтей про відносини в Галичині від спеціяльного кореспондента, висланого в Галичину.
341. Дойтше Рундшав з 26. 10. 30, про арештованих у Берестю.
342. Черновітцер Морґенблят з 2. 10. 30. „Чернівці і події в Польщі", вістки про протестаційні збори і демонстрацію та про арештування американського журналіста в Польщі.
343. Райн унд Рур-Цайтунґ з 28. 10. 30. „Тверда рука Польщі на Україні", велика стаття.
344. Ревальше Цайтунґ з 29. 10. 30, про арештування священиків, вістки.
345. Алленштайнер Цайтунґ з 29. 10. 30. „Німецька відборонність", стаття, в якій звертається увагу Німців на союзників Українців.
346. Берлінер Льокаль Анцайґер з 30. 10. 30. „Подорож до Бесарабії", стаття.
347. Дойтше Альґ. Цайтунґ з 31. 10. 30, вістка про арештування президії УНДО.
348. Каттовітцер Цайтунґ з 31. 10. 30. „Новий удар проти Українців", вісти про арештування і вибрики Поляків.
349. Фрае Прессе з 31. 10. 30, вісти про арештування Левицького.
350. Алленштайнер Цайтунґ з 31. 10. 30, вісти про арештування Левицького.
351. Лі Остмарк з листопада 30. „Польські страховища в Україні" і „Німці на Волині", дві статті.
352. Льодзер Фольксцайтунґ з 1. 11. 30, вістки про вибори й арештування.
353. Берлінер Берзенцайтунґ з 1. 11. 30. „Пекло на Землі" або „Кров і сльози на Україні", велика стаття.
354. Фелькішер Беобахтер з 1. 11. 30, вістка про конфіскату пастирського листа.
355. Дойтше Фронт — Гамбурґ з 1. 11. 30. „Повстання на Україні", стаття.
356. Дер Студент з 1. 11. 30, Берлін, „Пацифікація Східної Галичини", стаття.
357. Льодзер Фольксцайтунґ з 1. 11. 30, вісти про арештування.
358. Ґерманія з 2. 11. 30, Берлін, вісти про вибори та Укр. Військову Орґанізацію.
359. Каттовітцер Цайтунґ з 3. 11. 30, вісти про масові арешти на Україні.
360. Ревальше Цайтунґ з 3. 11. 30. „Маршал перед виборами", велика стаття.
361. Черн. Морґенблят з 3. 11. 30, про арештування президії УНДА.
362. Фрае Прессе з 4. 11. 30, про пацифікацію Східної Галичини.
363. Телеґр. Аґенція Інпрекор з 4. 11. 30, матриці з образків погрому в Галичині, які розсилаються в пресу цілого світа.
364. Тіркіше Пост з 4. 11. 30. „Народній гнет зєднує Українців", стаття.
365. Ль'Уманіте з 4. 11. 30. „Польща — поле відплати під командою Парижа та Лондону", велика стаття.
366. Черн. Альґ. Цайтунґ з 4. 11. 30, вісти про арештування.
367. Праґер Прессе з 4. 11. 30. „Огірчена виборча боротьба в Польщі", стаття.
368. Льодзер Фольксцайтунґ з 4. 11. 30, вісти про арештування.
369. Мемелер Дампфбот з 5. 11. 30, вісти про терпіння Українців.
370. Фрае Прессе з 5. 11. 30, вісти про арештування.
371. Ді Роте Фане з 5. 11. 30, звіт з комуністичного зїзду в Польщі.
372. Дойтше Рундшав з 5. 11. 30, вістки про арештування.
373. Льодзер Фольксцайтунґ з 5. 11. 30, вістка про замкнення української ґімназії.
374. Берлінер Таґеблят з 5. 11. 30. „Що є в Польщі?", про відчит Дубровича в Берліні про найновіші події в Польщі.
375. Дойтше Цайтунґ, Берлін, з 5. 11. 30. „Польські звірства на Україні", стаття.
376. Берлінер Таґеблят з 5. 11. 30. „Позірні вибори в Польщі", стаття.
377. Пестер Льойд з 5. 11. 30. „Автономія Підкарпаття", стаття.
378. Теґліхе Рундшав, Берлін, з 6. 11. 30. „Кнеблювання польської опозиції", стаття.
379. Остекспрес з 6. 11. 30, вістка про протест української кольонії в Берліні проти польських звірств.
380. Каттовітцер Цайтунґ з 6. 11. 30, про польські звірства.
381. Фрае Прессе з 6. 11. 30, вісти про арештування.
382. Берлінер Таґеблят з 6. 11. 30, вістка про протестр Українців у Берліні.
383. Дойтше Рундшав з 6. 11. 30, вісти про арештування.
384. Черное. Альґ. Цайтунґ з 7. 11. 30, вісти про інтервенцію в українській справі Ліґи оборони прав людини.
385. Остлянд з 7. 11. 30, велика стаття про польську політику.
386. Дойтше Альґ. Цайтунґ з 7. 11. 30, про польські вибори.
387. Роте фане з 7. 11. 30, стаття про господарські успіхи України.
388. Мемелер Дампфбот з 7. 11. 30, вістка про автономію Закарпаття.
389. Штальгельмкорреспонденц з 7. 11. 30, про польські варварства.
390. Алленштайнер Цайтунґ з 8. 11. 30, про протест Наук. Тов. ім. Шевченка.
391. Тіркіше Пост з 8. 11. 30, вісти про польську протиукраїнську акцію та про заборону УНДА.
392. Католіше Корреспонденц з 8. 11. 30. „Похід польського знищення проти України", велика стаття.
398. Ль'Умуніте, Штрасбурґ, з 8. 11. 30. „Пілсудський робить вибори", стаття і знимка знищеного Централсоюза у Львові.
394. Фрае Прессе з 9. 11. 30, вісти про вибори.
395. Дойтше Рундшав з 9. 11. 30, вісти про орґанізацію і відборону Білорусинів.
396. Дойтше Рундшав з 9. 11. 30, вістки про вибори.
397. Дойтше Рундшав з 11. 11. 30, зіставлення арештовань.
398. Дойтше Таґесцайтунґ з 11. 11. 30, вісти про арештування.
399. Алленштайнер Цайтунґ з 11. 11. 30, вістка про протест української берлінської кольонії проти польських варварств.
400. Нае Цайтунґ, Мінхен, з 11. 11. 30, Фотоґрафія знищеного Сільського Господаря у Львові.
401. Зіддойтше Арбайтер-Цайтунґ, Штутґарт, з 11. 11. 30 містить фотоґрафію знищеного Сільського Господаря у Львові.
402. Дойтше Рундшав з 11. 11. 30 подає вістку про український протест у папи римського проти польських знущань.
403. Дер Рінґ з 11. 11. 30 містить коротку замітку під заголовком „Польща як правна держава".
404. Каттовітцер Цайтунґ з 11. 11. 30 подає вістку про запит в українській справі в анґлійському парляменті.
405. Ґерманія, Берлін, з 11. 11. 30. „Польська судова комедія", стаття.
405. Алленштайнер Цайтунґ з 11. 11. 30 подає звідомлення з українського протесту в Берліні.
407. Дойтше Рундшав з 12. 11. 30 подає вістку про засуди послів.
408. Фрае Прессе з 12. 11. 30, вістка про польські виступи у Львові.
409. Фольксконсервативе Гохшульбріфе, Гамбурґ, з 12. 11. 30. „Українська проблема", велика стаття.
410. Праґер Прессе з 13. 11. 30, про нові арештування і вибори.
411. Базлер Форвертс з 13. 11. 30. „Польський похід на знищення України", велика стаття. Фотоґрафія знищеного Централсоюза.
412. Фрае Прессе з 13. 11. 30, вістки про засуд послів.
413. Алленштайнер Цайтунґ з 13. 11. 30. „Український протест", стаття.
414. Черн. Альґ. Цайтунґ з 14. 11. 30. „Спокій у Східній Галичині", вістки.
415. Дойтше Рундшав з 14. 11. 30, стаття у відповідь на польську статтю проти Німців.
416. Берлінер Льокальанцайґер з 15. 11. 30, стаття про вибори з тером в Польщі.
417. Берлінер Льокальанцайґер з 16. 11. 30. „Народ без сили", стаття.
418. Дойтше Рундшав з 15. 11. 30, вістки про арештованих послів.
419. Дойтше Таґесцайтунґ з 15. 11. 30 подає вістку та зміст статті Р. Мартеля в Лієтувос Айдас про польський терор.
420. Форвертс, Райхенберґ, з 16. 11. 30, вістки про арештування.
421. Берлінер Нахтаусґабе з 17. 11. 30, довші вісти про вислід виборів.
422. Дер Монтаґ з 17. 11. 30 подає зіставлення висліду виборів у Польщі.
423. Дер Таґ з 17. 11. 30 подає довші вістки про вислід виборів.
424. Дер Таґ з 18. 11. 30 подає вісти про вислід виборів та про обставини, в яких відбувалися вибори.

ДОКУМЕНТ ВИБОРЧИХ НАДУЖИТЬ У ГАЛИЧИНІ

ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ ПРИ ВИБОРАХ ДО СОЙМУ В КАЛУСЬКОМУ ПОВІТІ.

Заввага для зрозуміння виказу: В рубриці „Голосувало" подано під буквою „К" число виборців, котрі дійсно віддали голос в місцевій комісії, а під буквою „С" подано число, яке на протоколах комісій було виказане перед окружною комісією в Стрию.

Громада	Голосувало К	Голосувало С	Місцеві комісії записали голосів на лісту 1	7	11	14	22	До Стрия дійшло голосів на лісту 1	7	11	14	22
Бабин сер.	404	404	68	5	328		3	68	5	328		3
Бабин заріч.	297	297	25	1	266	3		25	1	266	3	
Бережниця	731	778	309		418	4		496		278	4	
Берлоги	456	456	57	1	391	6		57	1	391	6	
Болохів	398	398	19		367	11	1	19		367	11	1
Верхня	847	947	45	9	786	1	6	545	9	386	1	6
Вистова	465	465	96	2	336			196	2	236		
Войнилів	1214	1214	178	20	598	403	14	598	20	178	403	14
Грабівка	388	488	15		358	12	3	315		158	12	3
Голинь	938	938	128	56	663	73	12	443	26	413	53	2
[illegible]менів	290	347	51	12	227			108	12	227		
Дібрівляни	186	186	67	1	42		57	67	1	42		57
Довга войнил.	772	772	21	134	617			321	134	317		
Довга калусь.	166	366	22		143		1	220		145		1
Довжка	185	263	11		162	9		202		21	6	
Довпотів	584	584	85	7	492			485	7	92		
Дубовиця	238	238	22	52	160	3		22	52	160	3	
Діброва	204	239	50		151	2		210		29		
Завадка	828	828	75	21	709	21	2	475	21	309	21	2
Завій	810	810	49		708	53		649		108	53	
Збора	493	493	18	1	438	8	27	18	1	438	27	
Кадобна	545	545	37		508			508		37		
Калуш I.	1164	1164	212	44	182	667	59	212	44	182	667	59
Калуш II.	1212	1412	448	98	181	452	27	648	98	181	452	27
Калуш III	1200	1500	298	313	313	208	62	598	313	313	208	62
Калуш IV.	1129	1129	222	549	232	93	32	222	549	232	93	32
Камінь	446	446	16		425	5		16		425	5	
Копанки	563	798	55	84	422			288	85	423		
Красна	564	764	24		513	27		224		513	27	
Кропивник	608	608	43	5	558			283	5	318		
Ландестрай		204						138	60		6	
Лдзіне	442	442	33		402	6		33		402	6	
Лука	372	372	98		270		2	98		270		2
Майдан	320	420	72	13	226	7		172	13	226	7	
Медиия	582		82		493	3						
Мостище	657	657	23	3	623		8	23	3	623		8
Мошківці	254	254	20	3	222	5	2	20	3	222	5	2
Мислів	483	483	43		429	9		343		129	9	
Небилів	612	1112	84	12	245	17	240	584	12	245	17	240
Негівці	784	784	191	21	569	3		191	21	569	3	
Новиця	698	1698	87	2	605	4		1087	2	605	4	
Павликівка	288	288	88	111	89			200	45	43		
Перевозець	409	409	40	–	376	1		240		167	1	
Перекоси	464	464	91		366		6	91		366		6
Петранка	518	518	195		300		22	195		300		22
Підгірки	717	717	70	57	517	4	28	470	57	117	4	28
Підмихайле	542	1292	474	16	34		3	1225	16	34		3
Пійло	650	650	25	1	615	5		598	1	42	5	
Присліп	355	505	55		293	7		205		293	7	
Рівня	600	600	43	1	542	14		43	1	542	14	
Рипянка	300	300	97		203			97		203		
Середне	319	319	56	23	204	13	19	206	23	54	13	19
Сівка войнил.	481	481	36	4	435	5	1	435	4	36	5	1
Сівка калусь.	306	506	37		232		37	237		232		37
Сільце	373	373	41	17	264	43	8	241	17	64	43	8
Сливки	351	511	52		287	12		212		287	12	
Слобідка	180	180	19		161			161		19		
Слобода неб.	146	246	27		39		77	127		39		77
Слобода рівн.	255		17		237	1						
Станькова	581	581	13	3	556	7		313	3	256	7	
Студінка	666	666	93	2	479		84	479	2	93		84
Томашівці I.	763	763	54	1	699	8		699		54	8	
Томашівці II.	645	645	624	8	12			624	8	12		
Топільсько	240	240	22		216	2		22		216	2	
Тужилів	455	455	45	2	404			45	2	404		
Угринів сер.	512		6	2	498	6						
Угринів стар.	349	349	14		335			214		135		
Хотінь	746	746	84	123	501	15	22	384	123	201	15	22
Цвітова	292	292	67		224			67		224		
Яворівка	247	247	75		152	20		75		152	20	
Ясень	605	1605	67		501	34		1067		501	34	

Голосувало 73% виборців, з того віддано 68% на лісту ч. 11

Правдивий вислід голосування в калуському повіті виглядає так:

Ліста ч. 1. одержала голосів 6,424
Ліста ч. 11. одержала голосів 25,552

По дорозі від комісій до окружної комісії в Стрию дістала ліста ч. 1:

з числа тих, що не голосували зовсім .... 5,592 голоси
від лісти ч. 11 через переписання .... 6,420 „
від лісти ч. 11 через переставлення .... 2,043 „

Разом ліста ч. 11 .... 8,463 по дорозі до Стрия стратила, а ліста ч. 1 зискала 14,197 голосів.

Правдиві висліди голосування дійшли до Стрия від 23 громад, а то: Бабини (оба), Берлоги, Болохів, Дубовиця, Калуш I., Калуш IV., Камінь, Лдзіне, Лука, Мостище, Мошківці, Негівці, Перекоси, Петранка, Рівня, Рипянка, Топільсько, Тужилів, Цвітова, Яворівка, Збора.

Дописано з числа неголосуючих на одинку в 19 громадах, між ними: Небилів 500, Підмихайле 750, Новиця 1,000, Ясень 1,000 голосів.

Переставлено голоси 11-ки на 1-ку в 5 громадах: Кадобна, Сівка войнилівська, Слобідка, Станькова, Студінка, Томашівці.

Взагалі треба ствердити, що українське населення повіту держалося дуже добре і помимо браку всякої агітації та мимо натиску з боку 1-ки віддало голоси на українську лісту ще численніше, як при виборах в р. 1928., бо ця ліста виказує тепер 2,500 голосів більше, як при попередніх виборах лісти 18. і 22. разом.

Прохаємо оцей вислід подати як найширшому кругові наших виборців, разом з нашим признанням і подякою всім тим, котрі попрацювали коло виборів, і всім виборцям, котрі відважно сповнили свій національний обовязок.

Завзиваємо не зневірюватися урядовим вислідом виборів. Для нас є правдивий вислід знаний, а він свідчить, що ми не маємо причини до зневіри та знеохоти.

Повітовий Виборчий Комітет
Українського Виборчого Бльоку в Калуші.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Масовий похід і віче.

Дня 16. листопада Українці з Род Айленд заманіфестували свою солідарність і національну свідомість, коли виступили громадно й достойно до протестаційного походу, зверненого до напятновання ляцьких вандалів.

В поході взяли участь Українці з Провіденс, Вунсакет, Сентрал Фолс, Менвіл, Кромптон, Фол Рівер, Масс., і Тонтон, Масс.

Походом проводив громадянин А. Сидор. Понад 4,000 народа стало до походу. Прийшли Товариства, Сестрицтва й Братства, Парохії й Клюби і розвинули свої синьо-жовті та звіздисті прапори.

Похід перейшов головними улицями. Попереду йшло понад 500 дітей, котрі несли таблиці з англійськими написами, на яких вияснено причини протесту. Українська банда з Вунсакет приграваля сумні марші.

Віче відбулося в Елкс Авдіторії. Галя була переповнена. Віче вікрив гром. А. Сидор, котрий пояснив ціль віча і візвав усіх до єдности і одноушности в протесті проти ляцьких звірств. Він візвав присутних до пошани наших борців, що присутні вчинили повстанням з місць.

Головним бесідником був д-р Володимир Галан з Филаделфії, котрий виголосив довшу промову по українськи, в якій переповів ріжні фази з минулої й сучасної боротьби українського народа за свою незалежність.

По англійськи говорив о. Я. Скроцький, котрий звернувся головно до нашої молоді й переповів їй ті страшні знущання, які терпить наш нарід з боку ляцького наїздника. А далі взивав молодь до організації клюбів і науки української мови в слові й письмі та допомоги тим братам, що борються за справедливість і здійснення великої української державної ідеї.

о. В. Каськів візвав присутних до жертв на дальшу боротьбу з ворогами, щоби ділом заманіфестувати свою любов до рідної землі.

Потім співав хор з Вунсакет народні пісні. А по співі говорив громадянин Болюх про польський терор у Галичині.

Довший реферат виголосив по англійськи громадянин П. Ґродзінський з Бостону. Реферат цей подали місцеві газети, як „Провіденс Джорнал" і „Нюс Трібюн". Відтак о. Каськів відчитав протестаційні резолюції, які принято одноголосно й ухвалено вислати до секретаря стейту Стимсона, Мек Донелда, Бріяна і Друмонда та Апостольської Столиці.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Чистий дохід у сумі $212 вислав касієр Г. Лучка до Обеднання з призначенням по половині на боєву акцію і потерпівшим від ляцьких побоїв.

Подаючи спис жертводавців, зазначуємо, що могло статися таке, що чиєсь імя пропущено, або записано неточно. Це можливе, бо все ділялося у великім поспіху. Жертвували:

А. Сидор $20.00; по $5: Гр. Болюх, Гр. Бойко, В. Патрило, П. Василишин; по $3: М. Свідер, Вол. Рекрут; по $2.65: М. Задорожна; по $2: А. Сусла, Т. Бісюк, Д. Лободяк, Р. Ружила, А. Сидор, М. Піжинський, П. Баворовський, Л. Москалик, М. Семегин, Пар. Костів, Іл. Крук, Гр. Долеба, А. Баран; по $1.50: М. Перенюк; по $1: М. Литвин, М. Волович, А. Сирота, С. Шевчук, А. Швець, М. Камеранік, С. Клим, М. Чорна, К. Микитин, Зоф. Настасовська, М. Карась, М. Патекевич, К. Лех, М. Сулима, М. Герман, Ю. Ходоровська, С. Щенбор, М. Патрило, Н. Нитка, Ю. Кушнір, А. Бурачок, І. Кузій, М. Бардачевський, М. Бардачевська, А. Шаравара, К. Герман, В. Федорович, Д. Ремінник, І. Гоцул, І. Познанський, М. Витязь, Н. Видча, Е. Москалик, М. Лех, П. Панасюк, А. Дикун, І. Затонський, Н. Качорський, П. Накопінський, Й. Плішка, Гр. Янічевський, С. Бухтик, П. Стрик, А. Ясінчук, К. Сулима, Я. Процишин, М. Заяць, І. Ґильовач, П. Маршалек, А. Талобай, А. Матич, А. Стрик, П. Сорокатий, М. Гурбель, Іл. Паньків, В. Сойка, Мих. Врикович, Мих. Журба, П. Коза, П. Тітик, М. Патекевич, К. Оліяр, М. Злонкевич, М. Вецал, С. Лемішка, М. Познанський, П. Заходник, А. Оліяр, Вар. Свідер, М. Роборовський, К. Черовік, А. Сороката, А. Борис, П. Щурко, Д. Богланко, М. Леон, С. Панашук, С. Хомняк, Л. Гумлак, Н. Герман, Н. Диндюк, о. В. Каськів, П. Ґродзінський, д-р В. Галан, Т. Дерек, О. Лукинюк, Н. Колода, П. Казан, Н. Копитко, Іл. Чорний, Н. Шалько, Н. Кріса, Л. Дячишин, А. Белян, Н. Голоднюк, А. Кондрат, о. В. Турченко, Анд. Ковалевич, Гав. Лучка, К. Сідзінський, П. Ковальчук, Н. Петровська, К. Шаровська, Н. Беньковський, І. Настасовський, С. Загаєвич, В. Чубай, А. Самборська, Й. Хоптовий, А. Рекрут, М. Подорожний, М. Гречух, Гр. Притала, А. Дулеба, К. Ружила, П. Коць, Ю. Шелест, П. Лановий, К. Ланова, М. Садовська, Г. Микитин, О. Колісник, Д. Мельник, Й. Бурковський, О. Заходник, О. Сидор, Й. Семчук, Т. Кравчук, В. Бабій, М. Федорович, В. Бурак, М. Гудима, В. Бабій, І. Назарів, П. Романищин, М. Казан, А. Свірська, С. Ламака, К. Королишин, А. Борис, М. Скроцька, П. Шаровська, М. Глядик, К. Чагарин, К. Бойко, О. Федірка, І. Мандо, М. Сидор, Д. Бабій, М. Заходник, Т. Заходник, М. Костів, Л. Лосів, М. Кендебалюк, І. Витязь, Кат. Рекрут, А. Шевчук, Й. Кащишин, С. Саска, Н. Ходоровський, В. Проніцький, А. Мельник, М. Натиняк, К. Болюх, Н. Лободяк, М. Оліяник, М. Борис, М. Варчак, В. Делеба, Кс. Рекрут, Кас. Рекрут, М. Мамчак, Ів. Мамчак, І. Ворона, С. Сорочка, С. Пригарський, Ю. Панас, С. Свинарчук, М. Прус, Іл. Шило, П. Біжанська, Ю. Лесюнчук, Т. Кушнір, Ів. Демуш, М. Москалюк, М. Гудима, М. Кінаш, Ів. Кравчук, Я. Семчук, І. Рудик, Ол. Лех, Я. Белян, М. Маґеровський, А. Брикович; по 50 ц.: І. Палій, М. Сорочка, Н. Лотоцький, М. Куленич, І. Строцький, А. Зорішнак, П. Штойка, П. Заяць, Л. Янчарик, С. Киндибалюк, М. Сербай, А. Підгородецька, В. Підгородецький, П. Чортис, М. Бурак, Т. Онисько, Я. Оліяник, Н. Москалик, М. Федишин, А. Семегин, А. Витязь, Л. Биравський, Ф. Кашуба, І. Драмко, Т. Стахів, Ю. Бурак, Т. Пригарська, А. Воколіта, Н. Шевчук, К. Тиняк, М. Кармазин, Ю. Бурак, П. Тиняк, С. Карпа, М. Лавровська, Н. Дутка, С. Горілко, А. Короліш, К. Сагайдак, С. Руманська, М. Черкаш, Л. Липський, М. Пашник, П. Гричун, А. Дутка, І. Свідер, Г. Гричун, К. Підгородецька, М. Шевців, Ю. Зарівний, С. Ламака, А. Затонська, В. Познанська, Дутка, Ю. Свідер, М. Федорка, Г. Підедворна, В. Ремінник, Т. Сусла, М. Лемішка, І. Стрик, П. Січкоріз, Я. Чубка, Ю. Басан, Е. Шевчук, Т. Пахомська, П. Назарик, А. Комар, М. Грошовий, В. Онисько, К. Деркач, А. Ковалевич, Вальчик, Пиляк, І. Каськів, Гричук, Салата, І. Лободяк, В. Галас, Бойко, Проніцький, Д. Зубик, С. Рогожин, І. Квасницький, А. Каськів, М. Бойко, М. Шевців, В. Павлишин, А. Совецька, М. Городивський, А. Борозьна, П. Романович, А. Розумська, І. Стрик, Г. Гайковий, Ів. Морин.

Мих. Свідер, Л. Гумлак,
секретарі віча.

—o—

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Протестаційне віче.

Дня 16-го листопада відбулось в нашій місцевости протестаційне віче в „Українськім Домі Просвіти" проти ляцького знущання над Українцями в Галичині. Протестували всі разом, а то: українська православна парохія й українська греко-католицька.

Предсідателем віча був гр. О. Шабатура, а секретарювали М. Канюк і М. Ґрубрин. Головним бесідником був гр. В. Свистун з Канади, який у своїй дві й півгодинній бесіді зясував теперішне життя українського народу на Західній Україні під ляцькою кормигою. — Другим бесідником був професор університету з Міннесоти, д-р А. Ґрановський, який у своїй промові накликав до єдности, любови й згоди, а особливо в теперішну пору, коли наш нарід бореться з ворогами, ми тут повинні як найбільше єднатись без огляду на релігійні переконання.

Другу частину своєї промови говорив до нашої молодіжи по англійськи, яка також з нами брала спільну участь в протесті й закликав її бути добрими Американцями, а ще кращими Українцями. Кликав молодіж, щоби вона ходила до вищих шкіл, бо школа перша визволить нас з ворожих кайданів. Нам, Українцям, треба як найбільше людей на високих становищах, бо чим більше наш нарід буде мати науки, тим лекше буде боротись з ворогами. На вічу панував такий спокій, що ліпший годі собі уявити. Це було віче, якого тутешні громадяне не памятають. Це була одна українська душа й одна думка.

Присутні ухвалили протестаційні резолюції, які вислано до секретаря стейту Стимсона у Вашингтоні й до Ліґи Націй в Женеві. Про віче і резолюції було поміщено по всіх американських часописах в Міннеаполіс й Ст. Пол. На вічу переведено збірку на дальшу боєву акцію. Жертвували:

Р. Бачинський і Т. Музика по $10; проф. д-р А. Ґрановський і К. Качмарова по $5; С. Коцюба $3; по $2: І. Кіт, Й. Оліяник, П. Макара, М. Ґрубрин, М. Гаврилюк, о. Х. Якобчук, П. Гайва, С. Рихлій, І. Козак, А. Процай, І. Коцюба, П. Кольба, М. Канюк, О. Шабатура, П. Чучман, П. Федорців, О. Шкварок, П. Яворський; по $1: М. Гаврилюк, В. Демяник, М. Гладій, М. Кіт, І. Крейдуба, М. Мандзен, І. Сухорович, Ч. Шміґановський, А. Скрипець, Гр. Гарасим, І. Гарасим О. Вонс, П. Андрущак, О. Левко, В. Волович, І. Гелецький, Т. Волесевич, П. Гоца, М. Процайова, Д. Михальчишин, М. Бойко, Н. Самотюк, С. Збірник, М. Манзен, І. Павчак, Л. Харчишин, М. Блажкевич, П. Парій, М. Садовська, С. Якимова, Й. Домбровський, І. Лозовський, М. Ванджура, М. Шипорт, І. Козак, К. Рихлій, Ю. Федюк, Д. Симотюк, А. Лісовський, М. Андрушевський, І. Романчук, Д. Попко, Гр. Пастушенко, М. Ковалів, І. Кохан, І. Денис, Й. Ковалів, І. Кучинський, І. Серник, В. Сирота, П. Угринчук, П. Пікула, П. Садовий, О. Симрозум, О. Шкірка, А. Проскурняк, Е. Сирота, М. Кіт, О. Пилатюк, С. Блажкевич, Ю. Дедилюк, Р. Ясенюк, В. Проць, М. Готрівна, Ю. Ірха, А. Сінкевич, О. Козак, Й. Ґреськів, Й. Шипотова; по 50 ц.: В. Рефцьо, Д. Вовк, В. Зюбрицький, М. Хайова, М. Манзенова, В. Сухоровичева, Й. Біда, С. Свірка, М. Кольбова, М. Касіян, М. Стрільчук, А. Ґреськів.

По переведенню збірки був третим бесідником гр. М. Гаврилюк, який закликав, що під цю пору, коли Лях-кат шаліє на наших землях, між нами повинна бути якнайбільша згода, бо Ляхи, все одно, чи він робітник чи шляхтич, одинаково виступають проти Українців. Отже Українцям треба мати один національний фронт проти Ляхів. Місяць лестопад має бути місяцем смутку і переведенням збірок на допомогу Рідному Краєви. Гимном „Ще не вмерла Україна" та піснею „Не пора Москалеви й Ляхови служить", відспіваними спільними хорами, віче було закінчене.

Поіменних жертв було зібрано $144. — Зі вступних кокардок було $26.20. — Дрібні жертви виносили $4.81. — Разом зібрано $175.01. — Розхід віча і висилка телеграми $33.38. — Осталося до висилки до Рідного Краю, що вислано через Обеднання, $141.63.

М. Канюк, Микола Ґрубрин,
секретарі віча.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗІ СПОРТУ.

GAMES ROLLED IN THE UKRAINIAN LEAGUE OF LACKAWANNA COUNTY.

NOVEMBER 27, 1930.

U. A. C. Cossaks, Scranton

Sawka	169	203	184
Rodwak	205	153	155
Smith	144	162	178
Bakowski	168	122	—
Kunda	—	—	155
Hudak	190	181	181
Totals	876	821	853

Kiev Club, Olyphant

Kaleski	160	168	183
Fex	155	148	143
N. Chomko	126	159	159
Mazurkevitch	183	189	187
Evenik	155	144	169
Totals	779	808	841

St. Nicholas Juniors, Jessup

J. Roman	152	156	145
Sewak	132	—	134
Dubinsky	174	127	—
Pauley	157	151	127
Rusin	—	146	107
M. Mihalick	141	140	151
Totals	756	720	664

Curley's Barbers, Dickson

A. Hricko	158	—	139
S. Palovitz	178	129	—
Kraus	178	138	159
Gallis	180	161	160
J. Gima	191	159	155
Comonitski	—	154	131
Totals	885	741	744

Youshok's Plumbers, Olyphant

Kisilowsky	121	—	—
Huddy	167	152	233
Holod	145	126	—
Youshock	170	174	148
Kuzmick	—	153	134
Barron	—	—	154
Menago	154	146	131
Totals	757	751	800

U. A. C. Lions, Scranton

Adams	176	135	139
Potoma	171	172	145
Potacki	124	147	—
Bellas	158	129	133
Kosh	—	—	139
J. Mihalick	165	177	165
Totals	794	730	721

St. Nicholas Club, Jessup

S. Mihalick	184	174	132
J. Yanochik	150	188	214
Gavala	176	182	172
Kollar	133	178	164
Brennen	191	175	180
Totals	834	897	862

St. Cyril's, Dickson

N. Pronko	160	186	198
S. Gima	138	150	—
G. Fallat	138	—	184
J. Evancho	181	199	189
J. Fallat	203	158	181
A. Turock	—	167	135
Totals	820	860	887

STANDING OF CLUBS

	Won	Lost	Per Cent.
Curley's Barbers	21	9	700
St. Nicholas Club	19	11	633
St. Cyril's	18	12	600
Kiev Club	18	12	600
U. A. C. Cossaks	18	12	600
U. A. C. Lions	12	17	433
Youshock's Plumbers	10	20	333
St Nicholas Juniors	3	27	100

M. Bakowski, Secretary

ВУЙКО З БЕРЛІНА ПОСИЛАЄ КЛУНОЧКИ У МОСКВУ.

Хто перейде найлюднішими вулицями Берліна, той рішуче мусить запримітити реклямові вивіски, поуміщувані на виставових вікнах деяких крамниць (нпр. при вул. Тавенцін, Ляйпціґській або вул. Фридриха). При кожній реклямовій вивісці прикріплений прапорчик і реклямовий текст у німецькій та російській мовах. На тих карточках написано: „Ми висилаємо нашим поважаним гостям пакети у Росію". Найновішою модою і найновішим оживленням торговлі у Берліні є: посилати клунки у Москву. Це дарунки, а понайбільше є це мужеська ґардероба й ріжні дамські річи, що мандрують із Берліна у Москву. Люди, що приїздять із Большевії, розповідають, що **в Москві стало модою вишукувати собі вуйка в Берліні чи тітку в Шарльотенбурґу. Чим давніше для Европейця був вуйко з Америки, тим нині для богатьох мешканців Москви є вуйко з Берліна.** Ті совітські горожани належать до найбільш упосліродженої верстви. Бо вони „політично підозрілі" тай тому не дістають робітничої посвідки, ні державної леґітимації для закупок. За дванацять літ большевицького правління позносили геть на ганчірки одежу й обуву. Навіть робітник, що заробляє правильно та має леґітимацію для закупна, жиє в крайній нужді. Не знає, відки роздобути пару черевиків. Бо черевики в Большевії такі дорогі, що треба за них заплатити дві треті місячної платні. Тому не дивота, що навіть робітник, який заробляє чимало грошей, радий би вишукати собі якогось вуйка в Німеччині, який післав би йому пару черевиків. Головно останніми часами, коли то в Берліні деякі артикули по сезоні коштували в Берліні меньше ніж 50 процент, став процвітати такий „бизнес": висилання ріжного краму до СРСР. Одначе посилати можна лише невеличкі клуночки. „Цікаве", — оповідає один власник крамниці — що кожда друга посилка це мужеські ковнірці. І то не найновіщі, модні, пів-високі, лише дешеві, висортовані, „старомодні". „Прошу післати мому сестрінкові в Москві два тузини дешевих ковнірців" — каже покупець, еміґрант або еміґрантка, що жиє в Берліні. Вже два роки ходять мущини у Москві без ковнірців. Тому зовсім зрозуміле, що клуночок із ковнірцями справить їм найбільшу втіху. Жінки в Москві просять своїх „німецьких" вуйків, щоби прислали їм невибаґливе білля, найдешевші панчохи. Для них це найелеґантніше. День у день висилають берлінські крамниці пакети у Москву з дня на день зявляється щораз більше реклямованих написів у виставових вікнах: „Висилаємо поважаним нашим гостям пакети у Росію".

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(24)

На другий день раненько малпи заворушилися, шукаючи по лісі за поживою. Тарзан, як звичайно, шукав їди самий у напрямі до хатини. Каля, теж пильно занята, посувалася поволи на схід, коли легкий шум звернув її увагу.

—o—

По вкритій листом стежці закрадалася дивна й страшна постать. Се був Кульонґа. Каля відступила скоро назад, старалючись скорше сховатися, ніж утекти. Зараз за нею гнався Кульонґа. Він хотів її вбити й зісти. Він наготовився кинути свою спису.

—o—

Полетіла списа за Калею. Але тільки задраснула її бік. З криком болю й люти малпа завернулася й кинулася на противника. В мить дерева затріщали від поспіху товаришів, що спішили їй на поміч. Кульонґа наладив затроєну стрілу та пустив її просто в серце великої малполюдини.

—o—

З страшним криком Каля впала на лице серед здивованих членів свого племени. З криком і ревом малпи кинулися до Кульонґа, котрий став утікати стежкою в долину. Ніхто з них, кромі Тарзана, не бачив ще людини, і їм дивно стало, що се за звірюка зайшла в їх ліси.

—o—

Тарзан чув. Він знав, що щось сталося. Він побачив, що ціле племя шварґотало щось, зібравшися довкола мертвого тіла його няньки. Його огорнув велкий жаль і гнів. Він кричав дикі визови, бився в груди, а потім упав на тіло Калі та заплакав.

—o—